

Otázka: Renesanční a barokní filosofie

Předmět: Společenské vědy, Filosofie

Přidal(a): xxx

Renesanční filosofie

- 14. - 16. století
- oživuje zájem o antickou filozofii, hlavně Platon
- renaissance = znovuzrození
- snaží se o obrození společnosti na základě antických ideálů
- důraz kladen na poznání a vzdělání
- proti středověké teologii
- velký důklad kladen na individualismus, zkoumání člověka a tajemství přírody

Humanismus

- myšlenkový proud
- zdůrazňuje svobodný rozvoj lidské osobnosti
- vrací se zpět k antickému názoru na člověka a postoji k životu
- zaměřen antropocentricky= člověk je nejdůležitější realita a hodnota světa, přírody i spol.
- nové pojetí naturalismu= příroda je zkoumána jako svébytná oblast, rozvíjí se přírodní filozofie

Individualismus

- klade důraz na jedince, jeho nezávislost a soběstačnost
- „kult silného jedince“
- síla jsou schopnosti, které v sobě člověk má, sám se může rozhodnout něco dělat
- ve středověku člověk nemohl dělat, co si zamani, pouze co určil Bůh

Filosofický pantheismus

- Bůh řídí celé universum
- Bůh je obsažen ve všem (i v nás)

Antropocentrismus

- člověk je středem pozornosti všeho

Renesanční přírodověda

- heliocentrický model byl znovu objeven
- nečerpala z antiky, sama podložila matematické výpočty a důkazy

Mikuláš Koperník

- polský astronom
- popisuje heliocentrismus= Slunce je středem SS a celého vesmíru
- tvrdil, že Země je jednou z planet, která krouží kolem Slunce a také se točí podél své osy (v díle O obězích nebeských sfér, nebyl církví za to stíhán či odsouzen)
- církví vadí, že Země není střed vesmíru (Bůh pečuje o Zemi, tudíž musí být ve středu)
- církví vadí názor, že země je kulatá, jelikož nemají kam dát peklo a nebe

Johannes Kepler

- potvrdil heliocentrismus Koperníka
- matematicky formuloval zákony pohybu planet
- vypočítal, že planety neobíhají po kruhových, ale po eliptických drahách

Giordano Bruno

- upálen za své myšlenky
- stojí si za tím, že existují i jiné planety a slunce, vesmír je nekonečný a vše je v pohybu
- byl panteista (Bůh je všudypřítomný, součástí všech věcí a jevů a celé přírody)

Renesanční humanismus

- směr zabývající se člověkem samým

Utopismus

- představa světa, kde vše funguje dokonale

Francis Bacon

- Velké obnovení věd – vědění je moc, má sílu přetvářet přírodu i člověka
- Nová Atlantida – spis o ideální spol., kde lidi vládnu nad přírodou pomocí vědy
- Nové Organon – návod jak vykládat přírodu, klade důraz na soustavné pozorování přírody, zdůrazňuje induktivní metodu-souvislost mezi věcmi, nejdůležitější je, aby se naše myšlení očistilo od předsudků a omylů
- idoly= předsudky a omyly
- idol rodu= mylné představy celého kmene
- idol jeskyně= předsudky vznikající vlivem naší individuality
- idol tržiště= vznikají ve spol. styku, jelikož si nevážíme slov, vzájemné dohadování
- idol divadla= přebíráme názory autorit

Barokní filozofie

- doba protikladů, důraz kladen na člověka, přírodu, objevy a vědu
- hlavní téma filozofie je gnozeologie= věda o poznání (co nás přivede k pravdivému poznání)

- reaguje na renesanční objevy a vědu

Anglický empirismus

- vznik moderní ekonomie
- vědomosti jsou nástroj konkurenčního boje

John Locke

- zakladatel senzualismu (člověk přijde na svět jako nepopsaný list)
- poznání prostřednictvím vnímání
- **vnější - smyslové počitky přivádějí do mysli vjemy**
- **vnitřní - reflexe vznikají na základě sebepozorování**
- v náboženství by měla být všeobecná tolerance (kvůli relativismu náboženských pravd)
- vyloučil by ateisty, nedokáže si připravit mravnost bez představy boha

dílo: Dvojí pojednávání o vládě

- otec politického liberalismu
- poprvé trojí dělené moci (zákonodárná, výkonná, soudní), podle Hobbse
- popisuje co vláda může a co ne, aby byla legitimní
- proti nelegitimní vládě může lid vyvolat revoluci

David Hume

- významný především pro jeho kritiku kauzality = nestačí, že to nefunguje, musí se vědět proč, není to kauzalita, pokud nelze vědecky vysvětlit

Racionalismus

- metodika skepse=smysly nás klamou, ničím si nemůžeme být jistí, o všem můžeme pochybovat
- jediná jistota= mohu o všem pochybovat rozumem.